

deel

Maart 2020 | nr 8

Bied perspectief en voorkom zo personeelstekort

Gabriël Anthonio
Verslavingszorg
Noord Nederland

MDR komt steeds dichterbij

Wat zijn de gevolgen?

Samen maken we
goede zorg betaalbaar

_intrakoop

Warm welkom

Tijdens het jubileumevent nam Technische Unie de felicitaties en de Award voor Beste Intrakoop Leverancier 2019 in ontvangst. Uit 3400 leveranciers-beoordelingen van leden kregen zij de hoogste overall waardering.

Technische Unie is leverancier en adviseur op het gebied van techniek, elektra en verduurzaming van gebouwen met allerhande klimaat- en licht-oplossingen. 'Onze klanten vinden dat we waarmaken wat we zeggen. We zijn blij met dit compliment. Uit de beoordelingen bleek dat Intrakoopleden onze goede dienstverlening, het uitgebreide assortiment en de proactieve houding van TU waarderen.'

Zekerheid

'Het is heel vervelend dat de technische dienst moet wachten op een onderdeel als er iets kapot gaat. Via ons online bestelsysteem, dat gekoppeld kan worden aan het eigen bestelsysteem, is alles snel voorhanden. We beloven: vandaag besteld is morgen in huis. Met 2 miljoen producten in het assortiment en 100.000 op voorraad bieden we onze klanten zekerheid zonder dat zij zelf grote voorraden hoeven aanleggen.'

Kom langs

TU bestaat 140 jaar. 'Net als Intrakoop werken we steeds nauwer samen met onze klanten bij het vinden van passende (energie)oplossingen. Verduurzamen is namelijk niet alleen een kwestie van het installeren van zonnepanelen, een warmtepomp of een andere verwarmingsketel. Het is maatwerk. Onze specialisten adviseren graag bij deze complexe vraagstukken. Dat doen ze op locatie en in ons nieuwe Duurzaamheidscentrum in Zwolle. Daar kunnen klanten verschillende licht- en klimaatoplossingen bekijken en advies inwinnen over welke oplossing of combinatie van oplossingen bij hun zorgorganisatie past. Binnenkort openen we ook een inspiratiecentrum met opleidingscentrum in Utrecht. Voor veel Intrakoopleden is een bezoek aan ons inspiratiecentrum een echte eyepener.'

Steef Hallegraeff

Directeur Verkoop Technische Unie

Gamechanger

Personeelstekort voor-
komen door perspectief
te bieden

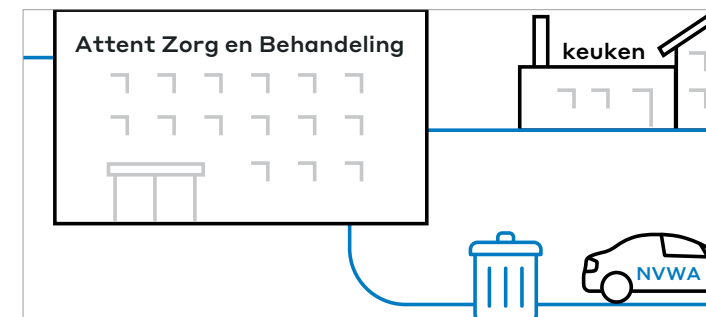
06

Advies & Maatwerk

Een FG, weet Aveleijn,
doet véél meer dan
toezicht houden

10

Eten & Drinken

Hoe Attent Zorg en
Behandeling goed omging
met een listeriabesmetting

12

Medisch & Farmacie

Kennissessie wet MDR;
wat zijn de gevolgen voor
inkoop?

16

04 In

Congres Duurzaam inkopen
in de zorg. Mis het niet!

15 Energiebenchmark

Zorgaanbieder Odion kreeg
energiegebruik inzichtelijk

20 Tel Mee

Opvallende gegevens
van 9 jaar LPM

14 Column

Adriaan van Engelen uit zijn zorg
over de CO₂-uitstoot

18 Textiel

Leden nemen een kijkje achter
de schermen

Maart 2020 | nr 8 Deel is een uitgave voor alle leden van Intrakoop, Regterweistraat 11a, 4181 CE Waardenburg, (0418) 65 70 70, servicedesk@intrakoop.nl, intrakoop.nl / twitter.com/intrakoop
Concept & realisatie Axioma Communicatie, Axioma.nl **Druk** Drukkerij Roelofs, Enschede

Wil je dit magazine niet meer ontvangen? Stuur dan een mail naar servicedesk@intrakoop.nl
Gehele of gedeeltelijke overname of reproductie van de inhoud van *Deel*, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de auteursrechthebbende is verboden.

Meerwaarde benutten

Mijn start bij Intrakoop was pittig, en kende een steile leercurve. Negen dagen werkten Frank Kaptein en ik nog samen. Daarna stond ik alleen aan het roer. Dat leek toen heel kort. Maar achteraf zie ik dat die sprong in het diepe de invulling van mijn rol alleen maar goed heeft gedaan. Ik was direct aan zet.

Intrakoop is groot, complex en veelzijdig, maar staat als een huis. Dit jaar loopt de strategie van Intrakoop, horizon 2020, af. Mijn uitdaging is het ontwikkelen van een nieuw meerjarenbeleid. Dat vraagt om kennis en verdieping. Daar ga ik dit jaar volop mee aan de slag. Ik zie om me heen veel mensen met goede ideeën, waar we nog beter gebruik van kunnen maken. Bottom up, waar Gabriël Anthonio het over heeft in zijn interview, mag ook bij Intrakoop nog meer tot ontplooiing komen. Het kapitaal van onze organisatie zit in het geheel van de mensen en niet in het bestuur. En in de gigantische berg aan data

‘Samenwerking van onderaf met een zetje van boven’

van Intrakoop. Die data wil ik laten omzetten in informatie waar onze leden gebruik van kunnen maken. Samenwerking mag vanzelfsprekend worden, in het algemeen belang. Ik hoop dat mensen dat gaan inzien.

Ook samenwerking in de zorg gebeurt van onderaf, maar heeft wel een zetje van bovenaf nodig. Aan de bereidwilligheid van de leden zit namelijk een grens. Leden maken soms keuzes in hun eigen belang en niet in het belang van de BV Nederland. Daardoor wordt meerwaarde niet benut en blijven kansen liggen.

Ik wil verder kijken dan hier en vandaag. Het zou me trots maken, als later blijkt dat ik heb bijgedragen aan een zodanige verbinding tussen partijen – intern en extern – dat samenwerking in het DNA van alle partijen is gaan zitten.

Ruud Plu
Directeur/bestuurder

Betere rapportages tegen minder kosten

Als inkoper wil je je inkoopproces zo goed mogelijk inrichten. Software van ProActive kan je daarbij ondersteunen. Maak jij optimaal gebruik van de mogelijkheden? Wist je dat je volledige realtime spendanalyses kunt maken? En je uitgaven kunt vergelijken met de Intrakoop benchmark?

Op 14 mei organiseren wij een speciale workshop. Daar leggen we uit hoe je je systeem correct kunt inrichten, met de juiste koppelingen tussen alle grootboeknummers en productgroepen in de zorg. Met hulp van ProActive en Intrakoop kun je al tijdens de workshop aan de slag. En als je aan het eind van de workshop niet alle relevante koppelingen af hebt, weet je in ieder geval genoeg om het zelf af te maken.

Als je een consultant vraagt om deze koppelingen te maken, kost dat hem of haar een halve dag. In deze speciale instructiebijeenkomst kunnen we in een keer uitleggen wat je moet doen en je daarbij helpen. Zo heb jij straks betere rapportages tegen minder kosten.

Meer weten en aanmelden?
Kijk op intrakoop.nl/agenda ➔

Congres Duurzaam inkopen in de zorg

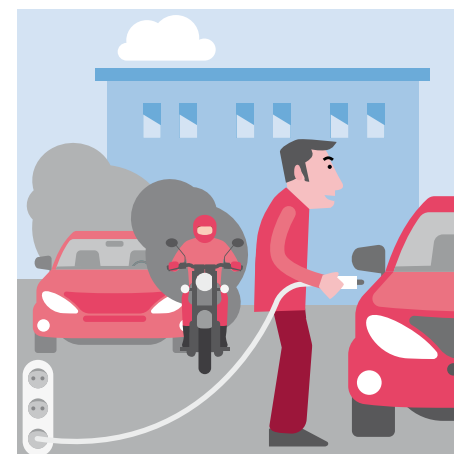
Op 11 juni organiseren Intrakoop, Nevi, MilieuPlatformZorg, MVO Nederland en het ministerie van VWS een landelijk congres over duurzaam inkopen in de zorg. Verduurzaming begint bij een goed inkoopproces. Hoe gaan wij – zorgorganisaties, leveranciers en andere betrokkenen – er samen voor zorgen dat producten minder belastend zijn? Hoe voorkomen we verspilling en organiseren we afvalstromen?

Sinds de Green Deal Duurzame Zorg zijn er veel initiatieven genomen om de zorg te verduurzamen. Dit congres biedt je de kans inspiratie op te doen én kennis en ervaringen over uiteenlopende initiatieven te delen. Zodat je leert welke inkooptools en criteria je kunt gebruiken en weet wat je morgen kunt doen om jouw zorgorganisatie duurzamer te maken. Zo zetten we samen stappen om bij te dragen aan minder CO₂-uitstoot en een duurzame wereld.

Meer weten en aanmelden?
Ga naar intrakoop.nl/congresduurzaaminkopen ➔

Samen op weg naar duurzame mobiliteit

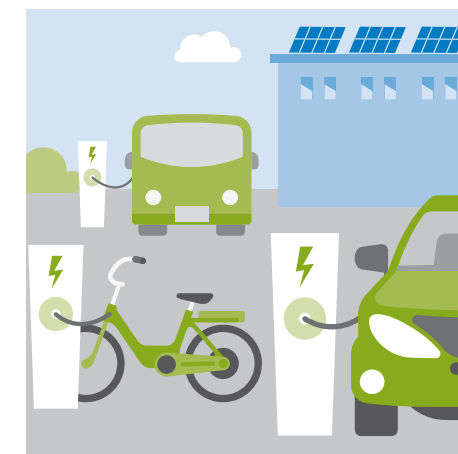
Meer weten over de mogelijkheden voor duurzame mobiliteit? Neem contact op met inkoper/productmanager David Hoorn, david.hoorn@intrakoop.nl

Een structurele aanpak voor duurzame mobiliteit ontbreekt nu vaak nog.

Inmiddels hebben diverse leden met Intrakoop de mogelijkheden verkend.

Zodat we in de nabije toekomst zijn ingericht op duurzame mobiliteit.

Save the date

Ben je inkoopmanager, inkoper, contractmanager, manager onderhoud, facilitair manager, duurzaamheidscoördinator of MVO-coördinator bij een zorgorganisatie?

Kom 11 juni naar het **Congres Duurzaam inkopen in de zorg** in Amersfoort.

‘Bied zorgmedewerkers geen baan, maar een perspectief’

Er is personeelstekort in de zorg. Ervaren medewerkers haken af en er is te weinig nieuwe instroom. Volgens prof. dr. Gabriël Anthonio gaat het om meer dan een baan. ‘Bied zorgmedewerkers het perspectief van persoonlijke ontwikkeling en een inspirerende werkomgeving.’

Gabriël Anthonio is voorzitter van de raad van bestuur van Verslavingszorg Noord Nederland en bijzonder hoogleraar Sociologie van Leiderschap, Organisaties en Duurzaamheid aan de Rijksuniversiteit Groningen. Onder meer door zijn visie op waardegedreven leiderschap is hij een veelgevraagd spreker op congressen en seminars. De inspiratie hiervoor doet hij op in zijn werk in de verslavingszorg en in zijn gezinsleven.

Hoe doe je dat, perspectief bieden terwijl de zorg overal bezuinigt?

‘Je moet het doen met de mensen en middelen die je hebt. Mijn ervaring is dat als je tekorten bij elkaar voegt en deze slim organiseert, dat je dan samen overvloed creëert. Ik noem dat: samen soep maken.’ Het is ook de titel van Anthonio’s boek met verhalen en beelden uit de verslavingszorg. Het idee ervoor kwam voort uit de zorg voor zijn zoon Mahil in het speciaal onderwijs. ‘Mahil is 23 en woont thuis. Hij heeft een verstandelijke beperking en een vorm van autisme. Hierdoor functioneert hij op het niveau van een kind van nog geen drie jaar.

We communiceren met gebarentaal. Ik bezocht zijn school en vroeg: ‘Wat doen jullie hier zoal?’ De begeleiders vertelden dat ze regelmatig samen soep maakten, zo ook die dag. En toen gebeurde er iets moois. Iedereen deed mee. Zwaar spastische kinderen, slechtzienden, kinderen met een zeer laag IQ: en het werkte! Samen geld tellen voor de boodschappen, een lijstje maken met ingrediënten, samen naar de supermarkt, groenten schoonmaken en snijden, enzovoort. En het resultaat? Een grote pan heerlijke soep, ruim voldoende voor de hele klas en meer dan dat. Er was ook over voor andere klassen. Enthousiast uitgedeeld door een zwaar gehandicapte jongen die er steeds bij riep: ‘Wij zijn de beste soepmakers van de school!’

Een mooie metafoor, maar hoe maak je samen soep in de zorg?

‘Om te beginnen door zorgorganisaties anders te leiden. Met samen soep maken, voegt iedereen waarde toe aan het geheel. Wil je dit in de zorg bereiken, dan moet je af van verticaal leiderschap - van boven en van onder - en zoveel mogelijk horizontaal organiseren.

‘Wat intern geldt, gaat ook op voor externe samenwerking; maak gebruik van elkaars expertise’

‘Soms moet een manager of bestuurder dominant optreden om het gemeenschappelijk doel en belang te blijven dienen’

Prof. dr. Gabriël Anthonio

Functie:

- Voorzitter raad van bestuur Verslavingszorg Noord Nederland, bijzonder hoogleraar Sociologie van Leiderschap, Organisaties en Duurzaamheid Rijksuniversiteit Groningen

Vorige functies:

- Voorzitter raad van bestuur Jeugdhulp Friesland, Directeur Algemene Zaken FPC Dr. S. van Mesdag, Directeur Behandelzaken Rijksinrichting de Hartelborgt, Directeur Stichting Delinkwentie en Samenleving, Stafmedewerker/Sociotherapeut Jellinek Kliniek, Groepsleider Stichting Timon

Zo betrek je alle medewerkers bij een gemeenschappelijk doel, die allemaal vanuit hun eigen talenten en vaardigheden mogen meedenken, meepraten en meedoen. Geef je hier als management en bestuur ruimte aan, dan spreek je van waardegedreven leiderschap. Zo ontstaan bijvoorbeeld zelfsturende teams in de zorg, die alleen naar behoefte hoeven worden bijgestuurd. Ik geloof in een platte organisatie, maar niet in het helemaal wegnemen van leiding. Soms moet een manager of bestuurder dominant optreden om het gemeenschappelijk doel en belang te blijven dienen. Een andere keer zal hij of zij juist een stap terug moeten doen.’

En zo los je het personeelstekort in de zorg op?

‘Wil je nieuwe mensen werven en bestaande medewerkers behouden, dan zul je als zorgorganisatie allereerst moeten aantonen dat je een aantrekkelijke werkgever bent. Daarom zei ik eerder al: je moet mensen geen baan bieden, maar een perspectief. Zodat bijvoorbeeld een verpleegkundige op mbo-niveau zich met een opleiding kan ontwikkelen tot hbo-niveau. Tegelijkertijd moet je de ervaren mensen binnen je organisatie koesteren, ook als zij niet de ambitie hebben om op een hoger niveau te komen. Op die manier ontstaat een gezonde mix van een dynamische werkomgeving, die elke medewerker de gewenste ruimte en uitdaging biedt en waarin het werk op alle benodigde niveaus wordt uitgevoerd.’

Werkt dit in uw eigen organisatie?

‘Op basis van samen soep maken, zijn al onze medewerkers smaakmakers. Een goede kok

blijft steeds proeven, maar laat ook anderen meeproeven. Een goed voorbeeld zijn onze jaarplannen. Toen ik hier vijf jaar geleden begon, heb ik eerst de gebruikelijke dikke jaarplannen afgeschaft. Tegenwoordig past ons jaarplan op een A5’je. Hiervoor komen we samen aan negen tafels, waarvoor iedereen uit de organisatie zich kan aanmelden om mee te denken en te praten. Dus niet alleen mensen uit bestuur en directie, maar ook uit de raad van toezicht, de OR, medewerkers van alle niveaus en vrijwilligers. Samen bespreken we alle aspecten rond leiderschap, personeel, cliënten, financiën, materieel, enzovoort. Op de ene helft van het A5’je vermelden we onze centrale doelstelling die voor iedereen binnen de organisatie geldt. Daarnaast is er een onbeschreven helft waarop elk van de negen tafels in drie thema’s persoonlijke doelen voor het komend jaar omschrijft. Deze 27 thema’s worden opgenomen in het jaarplan. Hierdoor is er vanaf dag één ook draagvlak voor, want iedereen binnen de organisatie weet zich gehoord en vertegenwoordigd.’

Welke samenwerking zouden zorgorganisaties kunnen aangaan?

‘Wat intern geldt, gaat ook op voor externe samenwerking. Dat wil zeggen: maak gebruik van elkaars expertise. Een directeur zorglogistiek weet precies welke competenties er nodig zijn, maar een centrale afdeling HRM kan het slim organiseren en snel een werving-en-selectieprocedure optuigen. Hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor het stroomlijnen van inkoopprocessen, daar kun je ook ketenpartners voor inschakelen. Verslavingszorg Noord Nederland verleent ook preventieve operatieve zorg voor cliënten die een operatie moeten ondergaan. Door hen zes weken vooraf clean te houden, is er minder gevaar voor complicaties. Zo kunnen verschillende zorgaanbieders elkaar ondersteunen en versterken.’

Meer weten?

Bekijk de video op intrakoop.nl/bied-zorgmedewerkers-perspectief ➔

‘De FG die wij hebben ingehuurd, doet véél meer dan toezicht houden’

Hoe moeten we de AVG interpreteren? En wat betekent dat voor ons? Omdat veel zorgorganisaties nog worstelen met de nieuwe privacywetgeving biedt Intrakoop leden de mogelijkheid om een functionaris gegevensbescherming (FG) in te huren. Wat mag je verwachten van deze hulp?

‘Veruit de meeste mensen die hier werken, zijn opgeleid voor de zorg. En hoewel ook zij het belangrijk vinden dat de privacy van cliënten en medewerkers goed beschermd wordt, willen ze niet onnodig veel tijd en energie stoppen in het uitpluizen van de privacywetten en de bijbehorende administratie’, vertelt Sylvia Meijer. Zij werkt als bestuurssecretaris bij Aveleijn, een organisatie in Twente die zorg biedt aan kinderen, jongeren, volwassenen en senioren met een verstandelijke beperking of een lage sociale redzaamheid.

Geen privacy-deskundigen

‘Als staf kunnen we al wel een groot deel van de administratielast van de AVG op ons nemen, dus dat scheelt. Maar ook wij zijn geen privacy-deskundigen. En als je er pas bij een controle achter komt dat je iets verkeerd hebt gedaan en dat met terugwerkende kracht recht moet zetten, dan is dat flink zweten. Dat willen we dus voorkomen.’

FG's zijn schaars

Omdat Aveleijn een redelijk grote organisatie is die met veel bijzondere persoonsgegevens werkt, waren zij bij de invoering van de AVG verplicht om een FG aan te stellen. ‘Maar FG's zijn schaars’, weet Sylvia. ‘Het is een functie die nog niet zo lang bestaat en er is in Nederland maar een selecte club mensen die daar een opleiding voor heeft gevolgd.

Toen we hoorden dat we via Intrakoop een FG konden inhuren, waren we meteen geïnteresseerd.’

Advies over de prioriteiten

Ruim een jaar geleden ging Intrakoop-consultant Geert Megens als FG bij Aveleijn aan de slag. In eerste instantie was dat voor één dag in de week. ‘Al snel werd duidelijk dat het een gemiste kans zou zijn als we hem alleen als interne controleur zouden inzetten. Aangezien hij verreweg de meeste kennis heeft over wat er allemaal moet gebeuren om aan de AVG te voldoen, leek het ons ook handig als hij ons mee zou nemen in het gedachtengoed van die privacywet. Wat moeten we nog allemaal doen en wat heeft prioriteit? Dat wilden we ook graag weten. Want we kunnen niet alles tegelijk aanpakken.’

Bewustzijn creëren

Die ene dag groeide al snel uit naar twee dagen in de week. Ook werd Geert eropuit gestuurd. Hij ging bij alle locaties van Aveleijn langs om uitleg te geven over de AVG. ‘Zijn meerwaarde is dat hij zijn verhaal nooit begint met wat allemaal niet mag. Hij vertelt dat je ook onder de nieuwe privacywetgeving nog heel veel kunt delen, zolang je het goed documenteert en beargumenteert. Het gaat om de afweging. Dat is dus iets waar medewerkers zich bewust van moeten zijn. En Geert helpt ons om dat bewustzijn binnen onze organisatie te creëren.’

Sylvia Meijer

Bestuurssecretaris bij Aveleijn

Zekerder dankzij e-learning

‘Door de komst van de AVG zijn veel medewerkers in een kramp geschoten’, weet Sylvia. ‘Ook tijdens de locatiebezoeken van Geert wordt keer op keer duidelijk dat zij nog veel vragen hebben. Via een e-learningmodule willen we er dit jaar voor gaan zorgen dat medewerkers de juiste antwoorden op hun vragen krijgen, waardoor ze zich zekerder gaan voelen en sneller weten hoe ze in een bepaalde situatie moeten handelen.’ Bij de selectie van de leverancier is ook Geert van

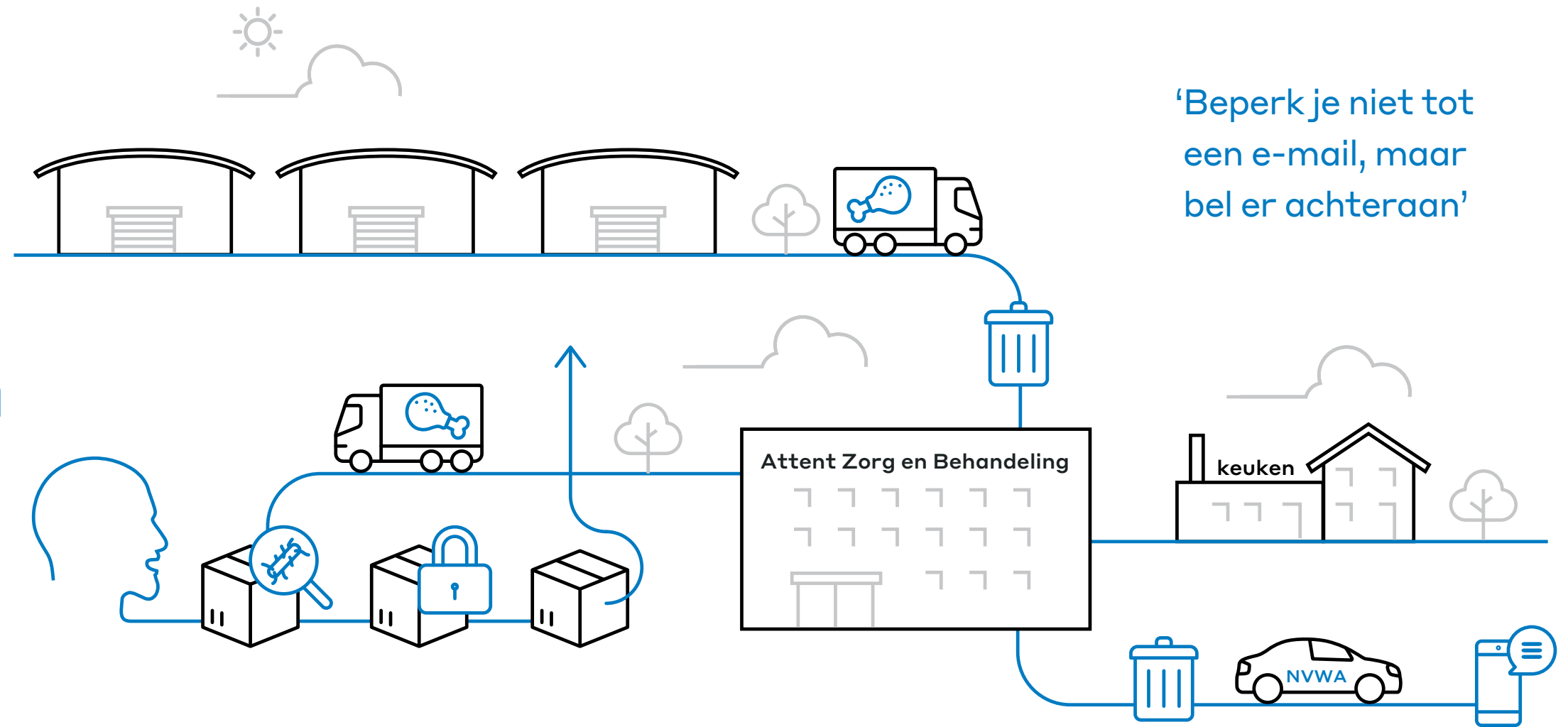
de partij. ‘Hij gaat de e-learning-modules inhoudelijk beoordelen’ vervolgt ze. ‘Echt handig hoor, zo’n FG die je ook bij dit soort trajecten kunt inzetten. Ik kan het iedereen aanraden om een privacydeskundige in te huren, ook organisaties die niet verplicht zijn om een FG aan te stellen.’

Meer weten?

Neem dan contact op met Patrick van Lonkhuijzen, ICT-adviseur, via patrick.van.lonkhuijzen@intrakoop.nl of 06 55 72 12 81 ➔

Logisch nadenken en de juiste dingen doen

Eind vorig jaar eiste met listeria besmette vleeswaren een zware tol: drie mensen overleden en zeventien werden ernstig ziek. Door adequaat op de terugroepactie te reageren, wist Attent Zorg en Behandeling problemen in haar organisatie te voorkomen.

Manager Voeding, Rob Kamperman, kan het zich nog precies herinneren. 'Donderdagavond 3 oktober zag ik op het laatste journaal dat er een terugroepactie was voor vleeswaren. Ook onze leveranciers werden genoemd. Op zo'n moment weet je: dit worden hectische dagen.'

De besmette producten kwamen van vleeswaren-producent Offerman en werden via Van Hoeckel, Zorgboodschap en Huuskes geleverd aan in totaal twaalf locaties van Attent Zorg en Behandeling. 'Van alle drie de leveranciers had ik zo snel mogelijk informatie nodig. Dus ik ben vrijdagochtend vroeg meteen met de accountmanagers gaan bellen om te vragen om welke producten het precies ging.'

Uitgebreide belronde

Per mail stelde hij alle locaties op de hoogte en ook welke procedure er gevolgd moest worden. 'We hebben hier een centrale productiekeuken die voor de locaties de (warme) maaltijden verzorgt. Wat ik niet wilde is dat medewerkers de besmette vleeswaren daarnaar toe terug zouden sturen. Na registratie moesten zij de vleeswaren direct weggooien.'

Om er zeker van te zijn dat de terugroepactie in de decentrale keukens en de huiskamers werd opgevolgd, beperkte Kamperman zich niet tot een mail. Drie medewerkers werden vrijgemaakt om een uitgebreide belronde te doen. 'Huiskamer-assistenten en gastvrouwen zitten uiteraard niet de hele dag achter een computer, dus de kans was groot dat zij de mail niet snel genoeg zouden lezen.'

Reminder

Aangezien zorgmedewerkers in wisselende diensten werken, stuurde Rob na twee dagen een reminder. 'Het kan immers maar zo gebeuren dat de ene collega het wel leest, maar het niet doorgeeft aan degene die de dienst overneemt.'

Ook de verpleeghuisartsen en de directie werden op de hoogte gesteld. 'Belangrijk, want de arts zal in geval van ziekte bij een patiënt misschien niet als eerste aan besmetting met listeria denken.' En de directie moet op de hoogte zijn, zo vindt hij. 'Stel dat zij vragen krijgen van de NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit) of de pers, dan moeten ze wel weten dat er iets speelt in de organisatie.'

Compliment

De hectiek rondom de terugroepactie ging ook in het weekend door. Zaterdagochtend kwam er nog aanvullende informatie van de leveranciers: de lijst met besmette vleeswaren was verder uitgebreid. Ook dit werd weer via mail gecommuniceerd en er volgde nogmaals een belronde. Na het drukke weekend stond maandag een inspecteur van NVWA voor de deur. 'Hij wilde precies weten of en hoe wij zijn benaderd door de leveranciers en welke acties wij hadden ondernomen. Natuurlijk was ik nieuwsgierig naar zijn rapportage, maar die krijg je niet te zien. Hij gaf aan dat het voor zorgorganisaties een hele worsteling is door de complexiteit die gepaard gaat met het bereiken van zo veel mensen die te maken hebben met de inkoop van eten en drinken. Hij gaf ons een compliment over de aanpak en over het feit dat we onze processen onder controle hebben.'

Actualiseren

Bij de terugroepactie ging Kamperman uit van de procedure zoals die binnen Attent Zorg en Behandeling is vastgelegd voor de centrale keuken.

Maar eigenlijk is deze procedure niet meer toereikend. 'Vroeger kwam alles uit eigen keuken en leverden we ook de kruidenierswaren. Tegenwoordig vindt steeds meer directe levering plaats op kleinschalige woonlocaties. Ook de organisatie wijzigt en medewerkers komen en gaan. Daarom heb ik ook na deze terugroepactie weer dingen aangepast. Bijvoorbeeld ervoor zorgen dat ik alle e-mailadressen onder een knop heb en niet alles bij elkaar hoeft te zoeken.'

Protocollen en monster

Tips voor collega's heeft hij ook. 'Neem meldingen altijd zeer serieus. Informeer niet alleen de betrokken afdelingen, maar denk ook aan verpleeghuisartsen en directie. Update regelmatig je protocol. Beperk je niet tot een bericht per mail, maar laat er ook achteraan bellen. En realiseer je dat een besmetting niet alleen van buiten kan komen, maar neem ook regelmatig monsters in je centrale keuken. Bovenal is het een kwestie van gezond verstand en de juiste dingen doen.'

De extra crisis voor de zorg

Adriaan van Engelen

Directeur Milieuplatform Zorgsector, milieuplatformzorg.nl

De gezondheid van mensen is afhankelijk van een gezonde leefomgeving. Die leefomgeving is sinds de industriële revolutie uit balans geraakt met forse milieuvervuiling en CO₂-uitstoot. Dit is geen nieuws. In 1972 gaf het rapport van de Club van Rome "Grenzen aan de groei" al flinke commotie. Sindsdien schuiven de regeringen dit vraagstuk voor hen uit. Dat gedrag begint nu echt te knellen. We zitten al in een klimaatcrisis. De vraag is: hoe gaan we verder?

Serieuze schade voorkomen

Met het Parijse Klimaatakkoord uit 2015 spraken 195 landen af dat de mondiale temperatuurstijging onder de 2°C moet blijven, om serieuze schade te voorkomen. We kunnen nog acht jaar doorleven met de ogen dicht en dan passeren we volgens de wetenschap al deze grens van 2°C. Onthutsend is dat juist de jeugd ons hierop wijst met Gretha Thunberg, 17 jaar jong, als boodschapper. Zij herhaalt de boodschap van de wetenschap, maar dan met emoties erbij. Wereldwijd veroorzaakt de zorgsector 10% van de

CO₂-uitstoot. In Nederland, waar de olie- en chemiesector dominant is, ligt dat op 5%. De zorgsector is al met al direct verantwoordelijk voor een aanzienlijk deel van de klimaatcrisis. In veel landen pleit juist de zorgsector daarom ook voor een stevige klimaatpak.

Het echte werk komt nog

Vorig jaar is het kabinet met een klimaatakkoord gekomen. Voor 2030 wordt daarin 49% CO₂-reductie beoogd ten opzichte van 1990. Ook voor de zorg. Is dat voldoende gezien vanuit de wetenschap? Nee, het is verre van voldoende, het is een begin. Is 50% CO₂-reductie voor de zorgsector in 10 jaar veel? Ja, want tot nu toe is het energieverbruik in de zorg nog nooit gedaald. Alle mooie duurzame initiatieven in de zorg hebben niet geleid tot minder energieverbruik. Besparingen zijn tenietgedaan door keuzes voor meer apparatuur en comfort. Het echte werk komt nog.

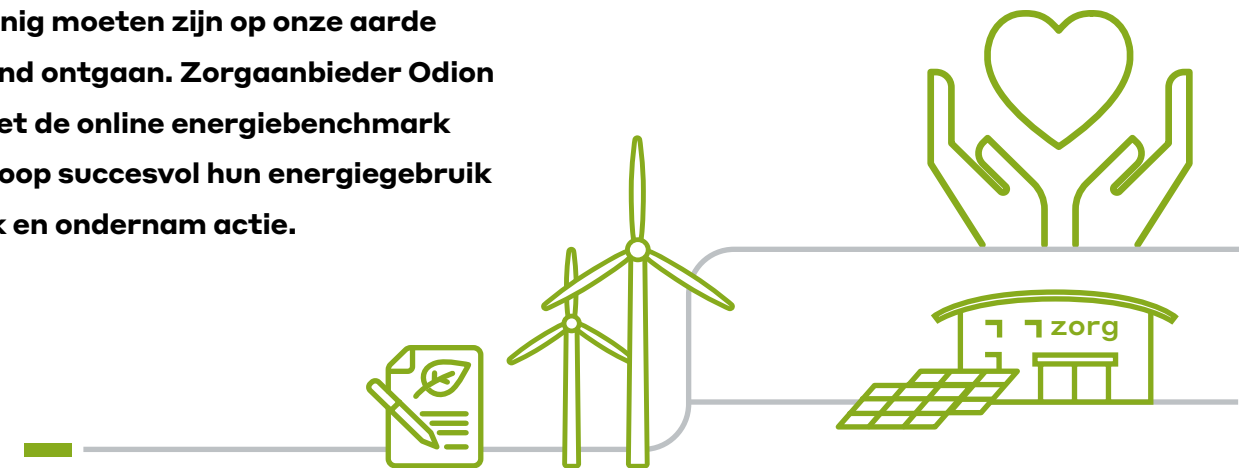
Milieuthermometer

Is er verandering zichtbaar? Ja, ten opzichte van drie jaar terug is de zorgsector al geweldig in beweging gekomen. Tientallen zorgorganisaties nemen nu duurzaamheidscoördinatoren en vastgoedmensen aan en investeren in energiezuinige renovatie en nieuwbouw. Denk aan warmtepompen, Led, PV panelen en systemen voor energiebeheer. Ook duurzame voedingsmiddelen en vervoersmiddelen staan op de CO₂-agenda. Het aantal instellingen met het Milieuthermometer keurmerk groeit hard. Deze organisaties werken allemaal aan een plan voor 50% CO₂-reductie voor 2030. Als je de besparingen meerekent en het slim aanpakt, hoeft het niets of weinig te kosten. Het mantra dat het de zorg niets mag kosten, is geen excuus en gaat niet op.

De crisis voor de mensheid vraagt om keuzes. Daar zijn steeds meer bestuurders van overtuigd. De handleidingen om aan de slag te gaan liggen klaar. De uitdaging is te doen wat nodig is.

Energiezuinig bezig?

Dat we zuinig moeten zijn op onze aarde kan niemand ontgaan. Zorgaanbieder Odion maakte met de online energiebenchmark van Intrakoop succesvol hun energiegebruik inzichtelijk en ondernam actie.

Stichting Odion biedt op tientallen locaties professionele zorg aan mensen met een beperking. Van woonlocaties, dagbestedingslocaties, brede scholen met therapeutische zwembaden tot aan hulp aan huis. 'Duurzaamheid is een onderwerp dat bij ons hoog op de agenda staat en dus ook ons energiegebruik', zegt Ton van Westrop, hoofd facilitair beheer en inkoop.

Behoeftte aan inzicht

'Daarop actief sturen vraagt om beleid. Cruciaal is bewustwording van alle medewerkers en cliënten. Meer inzicht in ons energiegebruik kregen we al dankzij de verplichte Energieaudit, die we zo'n drie jaar geleden startten. We richtten vervolgens een werkgroep duurzaamheid in. Die kreeg direct een impuls door een duurzaamheidsplan dat een van de deelnemers opstelde voor zijn eigen locatie. Voor meer bewustwording hadden we echter behoefte aan gedetailleerde informatie over het energieverbruik per locatie en over hoe ons verbruik zich verhoudt tot dat van vergelijkbare organisaties. En dat biedt de energiebenchmark van Intrakoop ons.'

Eyeopener

Van Westrop vindt de gegevens die de energiebenchmark hem oplevert een eyeopener. 'Je krijgt een helder overzicht van welke locaties qua verbruik uit de pas lopen. Op basis daarvan kun je prioriteiten stellen en met die locaties het gesprek aangaan. Ook biedt de energiebenchmark inzicht in het verbruik per vierkante meter, wat heel gedetailleerde vergelijking mogelijk maakt. Dan heb je een basis om te praten over besparingsmogelijkheden. Bijvoorbeeld met

vergelijkbare locaties die in energieverbruik verschillen.' Daarnaast biedt de energiebenchmark Odion concrete data om over in gesprek te gaan met locaties die met externe partijen te maken hebben. Of met het therapeutisch zwembad. 'Ze zeggen wel dat het goedkoper is om het water 24/7 op temperatuur te houden,' zegt Van Westrop, 'maar is dat echt zo?'

Investeren in besparing

Van Westrop maakt heel concreet werk van energiebesparing door bijvoorbeeld over te stappen van tl-verlichting naar ledlampen. Ook heeft hij via Intrakoop voor een aantal locaties subsidie aangevraagd voor zonnepanelen. De werkgroep geeft op de locaties van Odion voorlichting aan de medewerkers en cliënten. Binnenkort volgen ook de teamleiders bij het maandelijks overleg. Ook over de aanschaf van een elektrisch busje wordt nagedacht. 'Hiermee willen we langs de locaties om voorbeelden te laten zien – ledlampen, folie achter de cv – van hoe je energie kunt besparen', zegt Van Westrop. 'Dat kost natuurlijk geld, maar we zijn ervan overtuigd dat we moeten investeren in dit onderwerp. We hebben daar als zorgaanbieder een maatschappelijke verantwoordelijkheid in. Daarom zou ik graag op iedere locatie een aandachtfunctionaris duurzaamheid willen hebben. Daar ga ik dus dus voor pleiten. Maar ik merk nu al dat de bewustwording onder alle medewerkers groter wordt. De online energiebenchmark heeft heel duidelijk toegevoegde waarde.'

Meer weten?

Kijk op intrakoop.nl/energiebenchmark ➔

Wet MDR komt steeds dichterbij

Medische hulpmiddelen worden dankzij de Medical Device Regulation (MDR) nog veiliger en gebruiksvriendelijker. De nieuwe Europese richtlijn heeft echter ook een keerzijde, zo bleek uit de Kennissessie MDR voor Intrakoopleden.

Claire Hostmann

Senior beleidsmedewerker
Medische technologie bij
het ministerie van VWS

Agnes Beek

Kwaliteitsmanager bij
Mediq Medeco

Addie Bouwman

Expert medical devices bij
Intrakoop

Ruim tachtig inkopers bezochten de MDR Kennissessie in Houten. De grote belangstelling is goed te verklaren. Per 26 mei 2020 is de MDR namelijk van toepassing. Dan moeten in principe alle medische hulpmiddelen volgens de nieuwe regels gecertificeerd worden. 'We willen de patiëntveiligheid vergroten en een goed functionerende Europese markt hebben', verklaart Claire Hostmann, Senior beleidsmedewerker Medische technologie bij het ministerie van VWS en spreker bij deze sessie. 'Tot nu toe waren de regels rondom medische hulpmiddelen in één richtlijn gevat. Dat leidde vaak tot interpretatieverschillen en aanvullende eisen. In de MDR formuleerden de Europese landen samen afspraken over de eisen waaraan medische hulpmiddelen moeten voldoen. Producten die hieraan voldoen zijn automatisch in alle lidstaten toegelaten.' Patiëntveiligheid is de andere belangrijke reden voor invoering van de MDR. De nieuwe wetgeving voorziet daarom in strengere eisen en beter toezicht op de bedrijven die verantwoordelijk zijn voor de CE-certificering. 'Deze Notified Bodies worden allemaal opnieuw beoordeeld om te zien of ze aan de eisen voldoen.'

Distributeurs

Behalve de fabrikanten hebben ook distributeurs een hele kluit aan de MDR, zo bleek uit het verhaal van de volgende spreker, Agnes Beek, kwaliteitsmanager bij Mediq Medeco. 'We leveren zo'n 25.000 verschillende medische hulpmiddelen die we van meer dan 400

Addie Bouwman:
'Dankzij de MDR
is de veiligheid van
producten nog
beter geborgd'

leveranciers betrekken. De MDR heeft dus een enorme impact op ons bedrijf! Een belangrijke taak voor distributeurs is het verifiëren van de productconformiteit. 'Heeft het product een CE-certificering? Is alle informatie aanwezig om het product veilig te gebruiken? Staat er een importeur vermeld, als het buiten de EU is geproduceerd? Staat er een UDI-barcode op (Unique Device Identifier, red.)? Als er iets niet klopt, mogen we het product niet op de markt brengen.' En dat is goed nieuws voor zorgorganisaties. 'Het is niet jullie taak om alles nogmaals te controleren', sprak ze de zaal toe. 'Jullie mogen erop vertrouwen dat wij met fabrikanten samenwerken die aan de eisen voldoen.'

Gereedschap

De derde spreker was Addie Bouwman, expert medical devices bij Intrakoop. Bouwman is blij met de MDR. 'Het gevolg is dat naast nog veiligere producten voor patiënten en gebruikers ook de usability geborgd is. Een veiliger product heb je alleen als er ook een bekwame zorgverlener is die het op de juiste manier toepast. Er wordt daarom ook veel onderzoek gedaan naar de usability. Daardoor zal de gebruiksvriendelijkheid verder verbeteren.' Ook wordt de traceability van de producten geoptimaliseerd en de performance in de praktijk gevolgd en vastgelegd. Bouwman plaatste ook de nodige kanttekeningen. 'Al het bestaande klinisch onderzoek telt niet of nauwelijks meer mee. Dus dat moet allemaal opnieuw.

Daar zijn hoge kosten mee gemoeid. De vraag is of fabrikanten die investering kunnen en willen doen. Daarnaast of ziekenhuizen bereid of in staat zijn mee te werken aan het klinisch onderzoek naar medische hulpmiddelen die ze misschien al jaren gebruiken.' Hij voorziet dat er minder producten op de markt zullen komen doordat het voor fabrikanten niet rendabel is de hele procedure voor de MDR-certificering te doorlopen. 'Omdat het een kostbare procedure is, zullen medische hulpmiddelen ook duurder worden.' Verder vindt hij dat er in de opleidingen meer aandacht moet zijn voor medische hulpmiddelen. 'Geneesmiddelen zijn onderdeel van zorgopleidingen, maar aan gereedschapsleer wordt niet of nauwelijks aandacht besteed. En net als in de farmacie, moeten ook wij gaan institutionaliseren. Ik verwacht dat elke zorgorganisatie over vijf jaar naast de apotheek ook een afdeling medische hulpmiddelen heeft. Zonder red je het niet.'

Meer informatie?

Een uitgebreid verslag van de bijeenkomst lees je op intrakoop.nl/MDR. Of neem contact op met Ted Geutjes via [ted.geutjes@intrakoop.nl](mailto:t.ed.geutjes@intrakoop.nl) of 06 12 28 43 16 ➔

Ledenconsultaties textiel voorzien in enorme behoefte

De ledenconsultaties textiel die Intrakoop organiseert, zijn een win-win-winsituatie voor de deelnemende zorgorganisaties en leveranciers én voor Intrakoop zelf. Alle partijen kunnen praktisch aan de slag met de opgehaalde kennis.

'Voor ons kwam deze ledenconsultatie precies op het goede moment', zegt Klaartje Stikvoort, teammanager dienstverlening bij ouderenzorgorganisatie De Wever in Tilburg. 'Ons huidige contract voor textielbewassing loopt af. We waren net van plan om een marktverkenning te gaan doen. Het was ook heel interessant dat de bijeenkomst bij leveranciers plaatsvond. Niet alleen omdat ik de betreffende leverancier nog niet kende, maar ook omdat het de gelegenheid bood theorie en praktijk met elkaar te verbinden. Vooral wat ik over maatschappelijk verantwoord ondernemen hoorde, vond ik waardevol. Ook voor ons als zorgorganisatie een belangrijk thema natuurlijk. Bovendien biedt een werkbezoek inzicht in de ontwikkelingen binnen de textielbewassing. Dat helpt je als aanbieder om je programma van eisen scherp te

stellen op een voor ons en onze cliënten belangrijk thema. Kleding draagt bij aan het welbevinden van mensen, aan hun waardigheid. Die moet dus goed verzorgd zijn.'

Boeiende discussie

Ook Leo de Rijk, sales manager bij Rentex, een van de bedrijven bij wie de ledenconsultatie textiel plaatsvond, is te spreken over de gekozen aanpak. 'Het biedt ons de kans om klanten en niet-klanten te laten zien hoe we werken en om met elkaar in discussie te laten gaan', zegt hij. 'Met het onderwerp maatschappelijk verantwoord ondernemen zijn nu alle zorgpartijen bezig en wij konden daarvan heel praktische voorbeelden laten zien: warmtewisselaars bijvoorbeeld, en recycling van het waswater dat we gebruiken. Ook

konden we uitleggen dat industrieel wassen vijf maal milieuvriendelijker is dan zelf wassen binnen de instelling, dankzij de maatregelen die wij als grootschalige aanbieder kunnen nemen. We merkten dat het wordt gewaardeerd als je daarop kunt ingaan. En als je laat zien dat je regulier werk kunt aanbieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dat sluit direct aan bij een deel van onze doelgroep, organisaties die actief zijn in de ggz. Wij kunnen textiel na verwerking in bulk aanbieden, zodat cliënten het zelf intern kunnen uitleveren. Dat draagt bij aan hun eigen regie. Een van de aanwezigen wilde meteen een afspraak maken om verder te praten.'

De behoefte peilen

Intrakoop verzorgt zulke ledenconsultaties niet alleen voor textiel, maar sectorbreed, laat inkoper/productmanager Astrid Willemsen weten. 'De kernvraag aan onze leden is hierbij: waarmee willen jullie dat wij ons bezighouden?' aldus Willemsen. 'Wat vinden jullie belangrijk, in dit geval in textieldienstverlening, en sluit dat aan bij wat wij bieden? De combinatie van onderlinge discussie en werkbezoek bij textielleveranciers bleek een goede match. Onze leden willen graag meedenken. Maar ze willen ook wel eens rondkijken bij de drie leveranciers waarmee wij voor hen raam-

contracten hebben afgesloten. Ook bij de aanbieders met wie ze zelf geen contract hebben.'

Gerichte input

Intrakoop bereidt de ledenconsultaties goed voor door vooraf vragen op te stellen. Op basis daarvan konden de leden met elkaar in discussie gaan. 'In dit geval was de vraag wat voor een zorgorganisatie de top drie USP's van een wasserijbedrijf is', legt Willemsen uit. 'Na de onderlinge discussie gingen de aanwezigen er met de wasserijen over in gesprek. Voor ons kwamen er heel concrete dingen uit. Dat onze leden het op prijs stellen als wij gestandaardiseerde pakketten voor dienstkleding gaan aanbieden bijvoorbeeld, of dat we ervoor zorgen dat leveranciers meer transparantie bieden tijdens het inkoopproces. Zo leveren de ledenconsultaties ons heel gerichte input op voor vervolg sessies. Die zullen we dan themagericht aanbieden, bijvoorbeeld door problemen te bespreken of best practices te delen.'

Meer weten?

Neem contact op met Astrid Willemsen, inkoper/productmanager, via astrid.willemsen@intrakoop.nl of 06 57 90 38 86 ➔

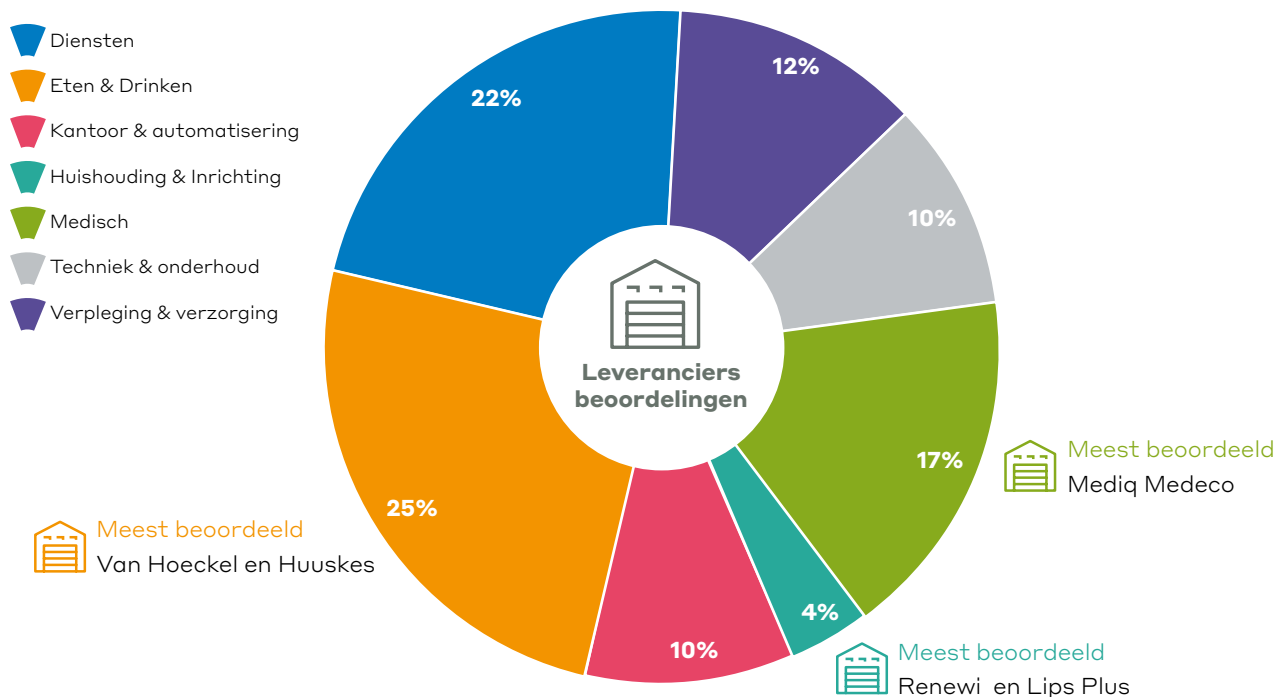
Tel mee

9 jaar LPM

In 2011 is Intrakoop gestart met de Intrakoop Leveranciersprestatiemeting (LPM).
We hebben enkele opvallende gegevens op een rij gezet.

24.000
beoordelingen

193
leden

↑ **Beter of** ↓ **slechter beoordeeld**

De chauffeur

Als het contact dichterbij komt, wordt de beoordeling positiever.

Klantenservice

Behulpzaamheid en bereikbaarheid.

Facturen

Correctheid van facturen.

MVO

Leveranciers worden over de jaren heen positiever beoordeeld.